

**TEOLOGIA KATECHETYCZNO-PASTORALNA
ORAZ TEOLOGIA – TURYSTYKA RELIGIJNA
INFORMACJE O PRZEDMIOTACH FAKULTATYWNYCH**
(w porządku alfabetycznym)

WZÓR

tsfnr. Nazwa przedmiotu ew. a/b (t – teologia, s – teologia katechetyczno-pastoralna oraz turystyka religijna, f – przedmiot fakultatywny, nr – kolejny numer przedmiotu w wykazie, a – kolejna (a) część opisu danego przedmiotu z ogólnej liczby opisów b)

Rok studiów, semestr

Wymiar godzin ogółem (wymiar godzin z podziałem na semestry)

ECTS – ilość punktów ECTS

Prowadzący zajęcia

Forma zaliczenia poszczególnych semestrów zajęć: z – zaliczenie, zo – zaliczenie z oceną, e – egzamin

tsf01. Archeologia biblijna

Rok 1, semestr 2

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – dr Wiesław Kic

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Podczas wykładu studenci zapoznają się z wybranymi zagadnieniami archeologicznymi, które pomagają im w poznaniu środowiska biblijnego.

Wykład obejmuje następujące części:

1. Przedstawienie ogólnego zarysu Biblijnej Historii Zbawienia zestawionej z danymi historii powszechnej i archeologii biblijnej.
2. Poznanie uwarunkowań geograficzno-historycznych Ziemi Świętej.
3. Wprowadzenie w zagadnienia ściśle archeologiczne (poznanie podstawowych pojęć archeologicznych, metod stosowanych w archeologii do lokalizacji znalezisk i ich datowania; zapoznanie się z poszczególnymi etapami prowadzenia wykopalisk).
4. Odkrycia archeologiczne w służbie Biblii (ta część wykładów ukazuje jak archeologia jako nauka rzuca światło na rozumienie Pisma Świętego; w jaki sposób pomaga w wyjaśnieniu trudnych zagadnień biblijnych).

W programie wykładu znajdują się zajęcia edukacyjne w Muzeum arche-

ologicznym w Krakowie oraz w nowo otwartym, pierwszym w Polsce, ogrodzie biblijnym w Proszowicach.

Wymagania wstępne:

Podstawowe wiadomości na temat Pisma Świętego i Biblijnej Historii Zbawienia

Cele przedmiotu:

1. Zdobyć ogólne wiadomości na temat archeologii jako dyscypliny badawczej. 2. Poznać mapy Ziemi Świętej łącznie z umiejętnością lokalizacji najważniejszych miejsc związanych z historią biblijną. 3. Uzyskanie podstawowej wiedzy na temat znaczenia najważniejszych stanowisk archeologicznych Ziemi Świętej. 4. Zdobyć ogólnej orientacji w zakresie możliwości i ograniczeń archeologii biblijnej jako dyscypliny pomocniczej bibliistyki.

Metody nauczania:

Wykłady mają formę prezentacji multimedialnej. Wykłady, w tym: zajęcia w Muzeum Archeologicznym w Krakowie (2 h), zajęcia w Ogrodzie Biblijnym w Proszowicach (2 h).

Metody oceny:

Zaliczenie z oceną: 1. Studenci po pierwszej części wykładów zaliczają pisemny test ze znajomości Historii Zbawienia i wprowadzenia do archeologii; 2. W ciągu semestru przygotowują pracę semestralną na temat wybranego stanowiska archeologii biblijnej przedstawianą na zaliczeniu lub poddawani są sprawdzianowi wiedzy z chronologii epok archeologicznych Palestyny; 3. Na zaliczeniu muszą wykazać się umiejętnością lokalizacji na mapie Ziemi Świętej najważniejszych stanowisk archeologii biblijnej (wybranych z przedstawionej im wcześniej listy).

Spis zalecanych lektur:

Gądecki S., *Archeologia biblijna*, Gniezno 1994; Muszyński H, Mędała S., *Archeologia Palestyny w zarysie*, Pelplin 1984; Negev A., Silberman N. (red.), *Encyklopedia archeologiczna Ziemi Świętej*, Warszawa 2002; Pritchard I. B. (red.), *Wielki Atlas Biblijny*, Warszawa 1994; Shanks H. (red.), *Starożytny Izrael. Od Abrahama do zburzenia świątyni jerozolimskiej przez Rzymian*, Warszawa 2007; Śliwa J., *Sztuka i Archeologia Starożytnego Wschodu*, Kraków 1997; de Vaux R., *Instytucje Starego Testamentu*, Poznań 2004.

tsf02. Emisja głosu

Rok 5, semestr 10

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – mgr Marcin Wasilewski-Kruk

Forma zaliczenia: z

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykłady obejmują zagadnienia teoretyczne związane z budową i higieną aparatu głosowego, zjawiska impostacji głosu oraz szereg zagadnień i ćwiczeń dotyczących praktycznej metody pracy nad głosem.

Cele przedmiotu:

Umiejętność zawodowego posługiwania się głosem w toku pracy pedagogicznej.

Metody nauczania:

Wykłady / zajęcia praktyczne.

Metody oceny:

Ćwiczenia praktyczne.

Spis zalecanych lektur:

Strzałkowska M., *Gimnastyka dla języka*, Poznań 2004; Tarasiewicz B., *Mówię i śpiewam świadomie*, Kraków 2003; Toczyńska B., *Elementarne ćwiczenia dykcji*, Gdańsk 1998.

tsf03. Filozofia Boga

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Dariusz Oko

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład, którego treścią jest współczesna systematyczna teologia naturalna przedstawiona na tle dziejów filozofii Boga. Szczególna uwaga zostaje poświęcona krytyce idei Boga przeprowadzonej przez Kanta oraz L. Feuerbacha, K. Marksa, F. Nietzschego, M. Heideggera i J.-P. Sartra. Jako koncepcja zawierająca odpowiedź na te krytyki, a zarazem uwzględniająca różnorokie uwarunkowania afirmacji Boga prezentowana jest filozofia Boga rozwijana w ramach tzw. transcendentalizmu katolickiego (między innymi przez B. Lonergana, E. Coretha, J. B. Lotza, K. Rahnera) – zakorzeniona zarówno w tradycji klasycznej, jak i transcendentalnej filozofii niemieckiej.

1. Filozoficzne koncepcje Boga w starożytności, średniowieczu i nowożytności. 2. Główni krytycy idei Boga. 3. Metoda transcendentalna. 4. Egzystencjalne, racjonalne i religijne uwarunkowania afirmacji Boga. 5. Drogi do Boga. 6. Osoba Boga.

Wymagania wstępne:

Podstawowe wiadomości z filozofii uzyskane podczas studiów pierwszego roku.

Cele przedmiotu:

Po ukończeniu kursu student powinien znać najważniejsze koncepcje teistyczne i ich ateistyczne krytyki, jakie pojawiły się w dziejach oraz główne elementy współczesnej filozofii Boga.

Metody oceny:

Egzamin ustny.

Spis zalecanych lektur:

Swinburne R., *Czy istnieje Bóg?*, Poznań 1999; Wszolek S., *Pytając o Boga. "Dowody" istnienia Boga w dziejach filozofii*, Tarnów 1996.

tsf04. Filozofia przyrody

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr hab. Janusz Mączka SDB, prof. UPJPII

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład wprowadza w zagadnienia i problemy związane ze współczesną filozofią przyrody. Teolog, w swojej pracy badawczej spotyka się z różnymi problemami, które wchodzą w zakres nauki i filozofii przyrody. Dlatego ważne jest, aby pojawiające się problemy przybliżyć i interpretować w duchu współczesnej filozofii. Związek filozofii z naukami daje w konsekwencji szansę na uchwycenie toczącej się relacji między teologia a naukami przyrodniczymi. Ważnym elementem jest również historia nauki. Tło historyczne pozwalana na zrozumienie genezy rodzących się problemów.

Wykład ma przybliżyć podstawowe problemy związane z filozofią przyrody oraz ukazać ich związek z zagadnieniami teologicznymi. Zadaniem tego wykładu jest również wyrobienie krytycznego spojrzenia na współczesne problemy filozofii przyrody, a pojawiające w miarę rozwoju nauki.

Program: Podstawowe zagadnienia. Filozoficzne zagadnienia geometrii. Filozoficzne zagadnienia mechaniki klasycznej i klasycznej termodynamiki. Filozoficzne zagadnienia szczególnie i ogólnej teorii względności. Elementy filozofii przyrody ożywionej oraz teorii ewolucji. Każde z poruszanych zagadnień obejmuje również elementy historii filozofii przyrody oraz historii nauki.

Metody oceny:

Warunki zaliczenia wykładu: a) pozytywne, pisemne zaliczenie wszystkich lektur; b) lektury do zaliczenia: Ernan McMulin, *Ewolucja i stworzenie*, Kraków 1993, s. 1–95 oraz M. Heller, J. Życiński, *Dylematy Ewolucji*, seria Uniwersum, Tarnów 1996, rozdz. 1, 2, 3, 12, 13, 15, 17, 18; c) pisemne zaliczenie końcowe.

Spis zalecanych lektur:

Podstawą wykładu są następujące teksty: Heller M., *Filozofia świata*, Kraków 1992; Heller M., *Materia – geometria*, [w:] Heller M., Lubański M., Ślaga Sz. W., *Zagadnienia filozoficzne współczesnej nauki. Wstęp do filozofii przyrody*, Warszawa 1997, s. 157–281.

tsf05. Historia sztuki

Rok 5, semestr 10

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Andrzej Józef Nowobilski

Forma zaliczenia: z

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład ma na celu przedstawienie niektórych zagadnień ze sztuki chrześcijańskiej, bizantyńskiej i średniowiecznej. Ilość godzin wymusza, aby zwrócić uwagę tylko na niektóre problemy dotyczące, stylu i ikonografii.

Celem wykładu jest również uświadomienie studentom teologii roli sztuki w kształtowaniu się kultury europejskiej.

Cele przedmiotu:

Krótką charakterystyką poszczególnych stylów panujących w sztuce z uwzględnieniem sztuki sakralnej.

Metody oceny:

Obecność na zajęciach.

Spis zalecanych lektur:

Beckwith J., *Early Christian and Byzantine Art*, The Pelican History of Art, Harmondsworth, New York 1986; Beckwith J., *Early Medieval Art*, London 1986; Białostocki J., *Sztuka cenniejsza niż złoto*, t. I, Warszawa 1991; Filarska B., *Początki sztuki chrześcijańskiej*, Lublin 1986; Kłębowski J., *Polska sztuka gotycka*, Warszawa 1983; Kłosińska J., *Sztuka bizantyńska*, Warszawa 1975; Liedke A., *Historia sztuki kościelnej w zarysie*, Poznań 1961; Mroczko T., *Polska sztuka przedromańska i romańska*, Warszawa 1978; Przybyszewski B., *Romańskie kościoły pielgrzymkowe*, Kraków 1979; Skubiszewska M., *Malarstwo Italii w latach 1250–1400*, Warszawa 1980; Skubiszewski P., *Malarstwo karolińskie i przedromańskie*, Warszawa 1973; Skubiszewski P., *Sztuka Europy łacińskiej od VI do IX wieku*, Lublin 2001; *Sztuka polska przedromańska i romańska do schyłku XIII wieku*, pod red. Michała Walickiego, Warszawa; Świechowski Z., *Architektura romańska w Polsce*, Warszawa 2000; Świechowski Z., *Sztuka romańska w Polsce*, Warszawa 1990.

tsf06. Historia zbawienia

Rok 1, semestr 1

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 4 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. prof. dr hab. Roman Pindel

Forma zaliczenia: e

Treści merytoryczne przedmiotu:

To pierwsze akademickie wprowadzenie w zagadnienia biblijne ma na celu ukazanie Pisma Świętego jako źródła poznania Bożego zamysłu dotyczącego zbawienia a także najważniejszych wydarzeń w planie zbawczym. Po omó-

wieniu zagadnień wstępnych (natchnienie, kanon, katolickie zasady interpretacji) przybliżone zostaną takie wydarzenia historiozbowcze jak stworzenie, upadek, obietnica zbawienia, itd. W oparciu o kolejne, dobrane teksty biblijne ukazane zostaną różne możliwości interpretacyjne w kontekście kulturowo-religijnym oraz współczesnych badań literackich i teologicznych. W toku zajęć student uczy się zasad interpretacji Biblii w kontekście dziejów zbawienia, z uwzględnieniem Tradycji Kościoła. Egzamin ustny ma zweryfikować znajomość idei przewodniej Biblii oraz wskazanej literatury.

Program: 1. Specyfika literatury biblijnej (natchnienie, kanon, klucze hermeneutyczne). 2. Jedność Biblii, dzieje zbawienia i periodyzacja ze względu na etapy działań zbawczych Boga. 3. Teksty o stworzeniu, złu w świecie i obietnicy zbawienia. 4. Dzieje patriarchów, exodus, okres sędziów i królewski. 5. Prorocy, literatura apokaliptyczna i mesjanizm. 6. Niewola babilońska i okres machabejski. 7. Pełnia czasu, Jezus Chrystus i czas Kościoła. 8. Powtórne przyście Pana i treść oczekiwań odnośnie końca dziejów.

Wymagania wstępne:

Znajomość zagadnień dotyczących Pisma Świętego z lekcji religii.

Cele przedmiotu:

Poznanie panoramy i periodyzacji dziejów zbawienia oraz najważniejszych wydarzeń historiozbowczych. Wdrożenie w umiejętność stosowania zasad literackich i teologicznych interpretacji tekstu Pisma Świętego.

Metody oceny:

Egzamin ustny ze znajomości Pisma Świętego i podanej literatury.

Spis zalecanych lektur:

Alonso Schökel L., *Słowo natchnione. Pismo święte w świetle nauki o języku*, tłum. A. Malewski, Kraków 1983; Jelonek T., *Biblijna historia zbawienia*, Kraków 1982 (i dalsze wydania); Läßle A., *Od Księgi Rodzaju do Ewangelii*, tłum. J. Zychowicz, Kraków 1983.

tsf07. Język grecki zaawansowany

Rok 4, semestr 7–8

Wymiar: 60 h (30/30) wykładu, ECTS: 2+2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Marek Gilski (sem. 7), mgr Bogusława Frontczak (sem. 8)

Forma zaliczenia: zo/e

Treści merytoryczne przedmiotu:

sem. 7

Przedmiotem zajęć są następujące zagadnienia: język grecki i jego historia, dialekty greckie, akcenty, przydechy, interpunkcja, enklityki, proklityki, koniugacje i deklinacje greckie, poszczególne części mowy i zdania, czasy (praesens, aorystus I, II, imperfectum, perfectum, plusquamperfectum, futurum), tryby (indicativus, imperativus, coniunctivus, optativus), strony, typy zdań,

okresy warunkowe. Treści przedmiotu: morfologia, syntaksa, słownictwo greckie.

sem. 8

Powtórzenie i utrwalenie poznanych zagadnień gramatycznych. Treści przedmiotu: morfologia, syntaksa, słownictwo greckie.

Wymagania wstępne:

sem. 7

Podstawowa znajomość języka greckiego: znajomość alfabetu greckiego, umiejętność czytania i tłumaczenia podstawowych tekstów, znajomość I koniugacji oraz I i II deklinacji.

sem. 8

Zaliczenie semestru 7.

Cele przedmiotu:

sem. 7

Zapoznanie się z całością gramatyki greckiej, opanowanie szerokiego zasobu słownictwa, umiejętność tłumaczenia tekstów greckich.

sem. 8

Doskonalenie umiejętności tłumaczenia oryginalnych tekstów Nowego Testamentu i Ojców Kościoła.

Metody nauczania:

sem. 7

Wykłady, analiza tekstu i kontekstu, konsultacje.

sem. 8

Metoda gramatyczno-tłumaczeniowa, analiza tekstu.

Metody oceny:

sem. 7

Ocenianie ciągle.

sem. 8

Egzamin ustny z wybranego tekstu na zakończenie semestru.

Spis zalecanych lektur:

sem. 7

Bardski K., *Ἡ κοινή διάλεκτος. Podręcznik do nauki języka greckiego Nowego Testamentu*, Warszawa 1999; Borowska M., *Μορφολογική. Książka do nauki języka starogreckiego*, Warszawa 1996; Golias M., *Wstępna nauka języka greckiego. Teksty. Preparacje*, Warszawa 1965; Korus A. i K., *HELLENIKE GLOTTA. Podręcznik do nauki języka greckiego*, Warszawa – Kraków 1994; Niemirska-Pliszczyńska J., *Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος. Wstępny podręcznik języka greckiego oparty na tekstach autorów klasycznych i Nowego Testamentu*, Poznań 1960; Penar T., *Graecitas Neotestamentaria. Intensywny kurs podstawowy*, wyd. II popr., Pelplin 1984; Polok B., *Język grecki. Ćwiczenia*, Opole 1996; Polok B., *Język grecki. Gramatyka*, Opole 1996.

sem. 8

Bardski K., *Ἡ κοινή διάλεκτος. Podręcznik do nauki języka greckiego Nowego Testamentu*, Warszawa 1999; Borowska M., *Μορφολογία. Książka do nauki języka starogreckiego*, Warszawa 1996; Dobson J. H., *Learn New Testament Greek*, London 1988; Golias M., *Wstępna nauka języka greckiego. Teksty. Preparacje*, Warszawa 1965; Korus A. i K., *HELLENIKE GLOTTA. Podręcznik do nauki języka greckiego*, Warszawa – Kraków 1994; Niemirska-Pliszczyńska J., *Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος. Wstępny podręcznik języka greckiego oparty na tekstach autorów klasycznych i Nowego Testamentu*, Poznań 1960; Penar T., *Graecitas Neotestamentaria. Intensywny kurs podstawowy*, wyd. II popr., Pelplin 1984; Polok B., *Język grecki. Ćwiczenia*, Opole 1996; Polok B., *Język grecki. Gramatyka*, Opole 1996; Vine W. E., *You can learn New Testament Greek. An Easy Teach Yourself Guide*, Nashville 1997.

tsf08. Język migowy

Rok 2, 3, 4, 5, semestr 3–4, 5–6, 7–8, 9–10

Wymiar: 60 h (30/30) ćwiczeń, ECTS: 2+2 pkt.

Prowadzący: wykład – mgr Barbara Franosz

Forma zaliczenia: –/–

tsf09. Języki biblijne

Rok 3, semestr 5–6

Wymiar: 60 h (30/30) wykładu, ECTS: 2+2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Sylwester Jędrzejewski SDB

Forma zaliczenia: zo/zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Kurs języka przeznaczony dla tych, którzy wybierają proseminarium z teologii biblijnej, z perspektywą pisania pracy magisterskiej. Obejmuje zapoznanie z opisem rzeczownika, zaimków, podstawowych osnów czasownika w perfectum i imperfectum. Opanowanie podstawowego słownictwa tekstów biblijnych.

Wymagania wstępne:

Ukończony kurs podstawowy.

Cele przedmiotu:

Umiejętność poprawnego czytania i posługiwania się hebrajskim tekstem Biblii na potrzeby napisania pracy magisterskiej z teologii biblijnej.

Metody nauczania:

Metoda wykładowo-konwersatoryjna i ćwiczeniowa.

Metody oceny:

Kolokwia cząstkowe; kolokwium semestralne.

Spis zalecanych lektur:

Deiana G., Spreafico A., *Wprowadzenie do hebrajszczyzny biblijnej*, oprac. S. Bazyliński, Warszawa 2001; Tomal M., *Język hebrajski biblijny*, Warszawa 2000; Weingreen J., *A practical Grammar for Classical Hebrew*, Oxford 1959.

tsf10. Liturgika 1/3

Rok 1, semestr 1

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Janusz Mieczkowski

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład obejmuje podstawowe zagadnienia liturgiczne takie jak: pojęcie i natura liturgii, miejsce liturgii w życiu Kościoła, historia liturgii, pojęcie i przymioty kultu, język liturgii, księgi liturgiczne, prawo liturgiczne, znaki liturgiczne, gesty liturgiczne, elementy naturalne w liturgii, formy słowne, szaty i naczynia liturgiczne oraz kościół i jego wnętrze.

Cele przedmiotu:

Celem wykładów jest wprowadzenie studentów w podstawowe zagadnienia liturgiczne, które pozwolą im kontynuować naukę tego przedmiotu.

Metody oceny:

Zaliczenie trzech pisemnych kolokwiiów, które odbywają po zakończeniu poszczególnych części wykładu (na początku listopada i grudnia, oraz w połowie stycznia).

Spis zalecanych lektur:

Clerck de P., *Zrozumieć liturgię*, Kielce 1997; Czerwik S., *Pojęcie i natura liturgii*, [w:] *Euntes docete*, red. S. Koperek CR, Kraków 1993, s. 41–59; Głowa W., *Znaki i symbole w liturgii*, Przemyśl 1995; Kunzler M., *Liturgia Kościoła*, Poznań 1999; Nadolski B., *Liturgika*, t. I: *Liturgika fundamentalna*, Poznań 1989; Nadolski B., *W drodze do liturgii*, Poznań 1998; Sinka T., *Zarys liturgiki*, Kraków 1994, Sobeczko J. H., *Zgromadzeni w imię Pana. Teologia zgromadzenia liturgicznego*, Opole 2000

tsf11. Liturgika 2/3

Rok 2, semestr 4

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr hab. Przemysław Nowakowski CM

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Liturgika – liturgia Wschodnia.

Wykłady dotyczą liturgii obrządku wschodniego, głównie obrządku bizantyjskiego, który jest obrządkiem Kościoła prawosławnego. Przedstawia się

ogólną charakterystykę liturgii wschodniej, różnice w stosunku do liturgii łacińskiej, a także przebieg wybranych obrzędów sakramentalnych (Eucharystia), teksty modlitw, wybrane święta roku liturgicznego. Ma miejsce prezentacja przestrzeni sakralnej i paramentów liturgicznych obrządku wschodniego.

Program: Liturgia obrządków wschodnich. Różnice z liturgią obrządku łacińskiego, poszczególne rodziny liturgiczne i obrządki wschodnie. Krótka historia ich powstania, dalszy rozwój ze szczególnym uwzględnieniem obrządku bizantyjskiego. W drugiej części fakultetu studenci zapoznają się z liturgią eucharystyczną w obrządku bizantyjskim w kontekście porównawczym (z Mszą św. obrządku łacińskiego), obrzędami wybranych sakramentów oraz niektórymi celebracjami świąt roku liturgicznego (zwłaszcza Pascha – Wielkanoc).

Wymagania wstępne:

Zaliczenie wykładów z liturgiki fundamentalnej, wskazana znajomość języka rosyjskiego (przynajmniej zapisu – cyrylicy).

Cele przedmiotu:

Ogólna orientacja studentów w zakresie tematyki związanej z liturgią obrządku bizantyjskiego (terminologia), znajomość przebiegu liturgii eucharystycznej oraz wybranych obrzędów.

Metody nauczania:

Wykłady, konsultacje, wizyta w cerkwi (zapoznanie się z przestrzenią sakralną liturgii wschodniej).

Metody oceny:

Praca semestralna na samodzielnie wybrany temat (Eucharystia, sakramenty, rok liturgiczny). Wybór tematu – miesiąc przed końcem zajęć, oddanie pracy – pod koniec semestru.

Spis zalecanych lektur:

Czerski J., *Boska Liturgia Św. Jana Chryzostoma*, Opole 1998; Evdokimov P., *Prawosławie*, Warszawa 1986; Mień A., *Sakrament. Słowo. Obrzęd*, Łuków 1992; Paprocki H., *Wieczera mistyczna*, Warszawa 1988; Schmemmann A., *Eucharystia misterium Królestwa*, Białystok 1997.

tsf12. Liturgika 3/3

Rok 3, semestr 5

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Jarosław Superson SAC

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Liturgika – Liturgia Godzin

Wykład obejmuje zagadnienia liturgiczne związane z uświęceniem czasu przez: rok liturgiczny i liturgię godzin: pochodzenie, historyczny rozwój i współczesna struktura roku liturgicznego i liturgii godzin; dni liturgiczne:

niedziela, uroczystość, święto, wspomnienie, dni powszednie; okresy liturgiczne; kult świętych; teologia roku liturgicznego i liturgii godzin.

Rok liturgiczny i liturgia godzin obejmuje zespół zagadnień dotyczących pojęć, definicji i treści związanych z misterium uświęcania czasu i jego celebracją.

Wymagania wstępne:

Student powinien zaliczyć wcześniej przedmiot: Liturgika fundamentalna.

Cele przedmiotu:

Zgodnie z zasadą: *fides querens intellectum* przy pomocy przedstawionych przez wykładowcę treści i prezentowanej literatury student nabywa umiejętności głębszego rozumienia treści teologicznych celebrowanych tajemnic zawartych w biegu roku liturgicznego i poszczególnych godzin kanonicznych.

Metody oceny:

Pisemna praca i jej ustna prezentacja; podczas ustnej prezentacji wykazanie się znajomością podstawowych zagadnień z zakresu roku liturgicznego i liturgii godzin.

Spis zalecanych lektur:

Bergamini A., *Chrystus świętem Kościoła. Rok liturgiczny, historia, celebracja, teologia, duchowość, duszpasterstwo*, Kraków 2004; Głowa W., *Modlitwa liturgiczna. Liturgia Godzin*, Przemyśl 1996; Kongregacja Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, *Odpowiedzi na pytania dotyczące obowiązku odmawiania Liturgii Godzin*, RBL 4 (2003), s. 285–288; Kunzler M., *Liturgia Kościołom* (= *Amateca Podręczniki Teologii Katolickiej*, t. 10), Poznań 1999; *Liturgia uświęcenia czasu* (= Świerzawski W. (red.), *Mysterium Chrysti*, t. 5), Kraków 1984; Nadolski B., *Liturgia i czas* (= *Liturgika*, t. 2), Poznań 1991; Talley T., *Le origini dell'anno liturgico* (= *Strumenti*, t. 51), Queriniana. Brescia 1991; *Tempo e spazio liturgico* (= Chupungco A. J. (red.), *Scientia liturgica*, t. 5), Casale Monferrato 1998.

tsf13. Przedmiot sekcynjny

Rok 3, 5, semestr 6, 9–10

Wymiar: 90 h (30/30/30) wykładu, ECTS: 2+2+4 pkt.

Prowadzący: wybór

Forma zaliczenia: z/z/z

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wybór przedmiotów sekcynjnych – patrz „Informacje o przedmiotach sekcynjnych” (strona 341).

tsf14. Religiologia

Rok 1, semestr 1

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. prof. dr hab. Krzysztof Kościelniak

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wykład prezentuje temat natury religii jako fenomenu ogólnoludzkiego, następnie ukazuje największe religie świata w aspekcie ich rozwoju historycznego i dogmatycznego, uniwersalizm i oryginalność chrześcijaństwa, wybrane zagadnienia z problematyki sekt i statystyki religii oraz miejsce poszczególnych religii w nauczaniu Kościoła, ich status teologiczny, możliwości i granice dialogu.

Metody oceny:

Podstawą egzaminu (zaliczenia) jest znajomość wiadomości ze wskazanych przez wykładowcę fragmentów podręcznika: K. Kościelniak, *Chrześcijaństwo w spotkaniu z religiami świata*, oraz uzupełnienia podawane na poszczególnych wykładach.

Spis zalecanych lektur:

Banek K. i inni, *Religie Wschodu i Zachodu*, t. I–II, Warszawa 1992; Kościelniak K., *Chrześcijaństwo w spotkaniu z religiami świata*, Kraków 2002; *Religie świata a chrześcijaństwo, Teologia fundamentalna*, t. II, Kraków 1998; Ringgren H., Strom A. V., *Religie w przeszłości i dobie współczesnej*, Warszawa 1975.

tsf15. Wstęp do Pisma św.

Rok 2, semestr 3

Wymiar: 30 h wykładu, ECTS: 2 pkt.

Prowadzący: wykład – ks. dr Artur Sanecki SCJ

Forma zaliczenia: zo

Treści merytoryczne przedmiotu:

Tematem wykładu jest historia, teologia i egzegeza kanonu biblijnego. Poruszane są następujące zagadnienia: pojęcie kanonu, kanon biblijny a metoda historyczno-krytyczna, historia formacji kanonu Pisma Świętego, problem ksiąg deuterokanonicznych, znaczenie kanonu biblijnego dla współczesnej egzegezy i teologii, wartość hermeneutyczna kanonu Pisma Świętego.

Wymagania wstępne:

Zaliczony przedmiot obowiązkowy: Wstęp Ogólny do Pisma św.

Cele przedmiotu:

Celem wykładu jest pogłębienie znajomości historii i teologii kanonu Pisma Świętego oraz jego znaczenia w prawidłowej lekturze tekstu biblijnego.

Metody oceny:

Kolokwium lub test pisemny po 7 tygodniach pracy, zaliczenie ustne na koniec semestru.

Spis zalecanych lektur:

Brown R. E. – Collins R. F., *Kanon ksiąg świętych*, [w:] Brown R. E., Fitzmyer J. A., Murphy R. E. (red.), *Katolicki komentarz biblijny*, Warszawa 2001, s. 1591–1619; Cichoń K. – Kuczyńska A., *Kanon*, [w:] *Encyklopedia Katolicka KUL*, t. 8, Lublin 2000, kk. 567–581; Hanelt T., *IV. Kanon Biblijny*, [w:] *Wstęp ogólny do Pisma świętego*, Gniezno 1999, s. 67–90; Homerski J., *Kanon Ksiąg świętych*, [w:] Szlaga J. (red.), *Wstęp ogólny do Pisma świętego*, Poznań – Warszawa 1986, s. 69–97; *Kanon*, [w:] Metzger B. M. – Coogan M. D. (red.), *Słownik wiedzy biblijnej*, Warszawa 1996, s. 286–292; Sanecki A., *Kanon biblijny w perspektywie historycznej, teologicznej i egzegetycznej*, Kraków 2008.

tsf16. Wykład monograficzny

Rok 1–5, semestr 1–10

Wymiar: 300 h (30/30/30/30/30/30/30/30/30/30) wykładu, ECTS: 2+2+2+2+2+2+2+2+2 pkt.

Prowadzący: wybór

Forma zaliczenia: z/z/z/z/z/z/z/z/z/z

Treści merytoryczne przedmiotu:

Wybór wykładów monograficznych – patrz „Informacje o przedmiotach na studiach III-go stopnia” (strona 468).